

РЕШЕНИЕ

№ 68

гр. Ихтиман, 16.11.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ИХТИМАН, ПЪРВИ ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на осемнадесети октомври през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Радослава М. Йорданова

при участието на секретаря Лиана Цв. Тенекева
като разгледа докладваното от Радослава М. Йорданова Гражданско дело № 20211840100557 по описа за 2021 година

Производството е исково, с правно основание чл. 55, ал. 1 ЗЗД.

Производството по делото е образувано по предявен иск от Г. Б. Л. ЕГН ***** от с. В., ул. „Е.“ № 11 против „Б. Д.“ ЕАД ЕИК ***** с адрес на управление гр. С., ул. „М.“ № 19 за заплащане на сумата от 1481,36 лева, от които 1409,33 лева главница, платена без правно основание и 72,03 лева законна лихва за забава за времето от 29.09.2020 г. до 31.03.2021 г., ведно със законната лихва от датата на завеждането на иска до окончателното изплащане на задължението.

В исковата молба се твърди, че наследодателят на ищеца И. Р. Л.а е сключила Договор за текущо потребление с ответника на 11.12.2018 г., като на 10.06.2019 г. е починала. На 22.05.2020 г. с определение по ч.гр.дело № 885/2019 г. РС Ихтиман е допуснал приемането на наследството по опис, като останалото наследство е оценено на 1352 лева, като припадащият се дял на ответника възлиза на 450,67 лева. За периода от 13.08.2019 г. до 20.03.2020 г. е изплатил по банков път сумата от 1860 лева за погасяване на договора за кредит за текущо потребление. Разликата между останалото наследство и изплатените суми в размер на 1409,33 лева се явява надплатена или платена без правно основание.

В срока по чл. 131 ГПК ответникът не представя писмен отговор, не взема становище по иска.

В съдебно заседание процесуалният представител н ответника оспорва иска, като твърди, че наследството е било прието с първото плащане по договора за кредит.

Съдът, като обсъди доводите на страните и събраните писмени доказателства, съобразно с чл. 12 и чл. 235, ал. 2 ГПК, приема следното от фактическа страна:

Страните не спорят, а и от представения по делото Договор за текущо потребление от 11.12.2018 г., се установява, че И. Р. Л.а е получила от „Б. Д.“ ЕАД в заем сумата от 16 000 лева.

Съгласно приложеното по делото удостоверение за наследници изх. № 111/14.06.2019

г. И. Р. Л.а е починала на 10.06.2019 г., като е наследена от Г. Б. Л. – съпруг, Б. Г. Б. – син и А. Г. Б. – дъщеря.

От приложеното по делото удостоверение изх. № 885/2019 г. на РС-Ихтиман се установява, че с определение от 22.05.2020 г. по ч.гр. дело № 885/2019 г. по описа на съда е допуснато на основание чл. 61, ал. 1 ЗН приемането по опис на наследството на И. Р. Л.а от страна на Г. Б. Л..

От неоспореното по делото писмо, изпратено на електронния адрес за кореспонденция на ответника се установява, че на 15.09.2020 г. Г.Л., Б. Б. и А. Б. са отправили покана до „Б. Д.“ ЕАД за възстановяване на сумата от 2368 лева, които те са изплатили без правно основание във връзка с отпуснатия кредит на И. Л.а.

Видно от приложеното писмо рег. № 1-10-05355/04.11.2020 г. от страна на банката е отказано възстановяване на сумите, тъй като внесените вноски за погасяване на задължението по Договора за потребителски кредит по същество представляват действия по приемане на наследството.

По делото са представени платежни нареждания от 13.08.2019 г., 20.12.2019 г., , 21.10.2019 г., 18.11.2019 г. и 20.03.2020 г. съгласно които Г.Л. е заплатил на „Б. Д.“ сумата от 1860 лева.

При така установената фактическа обстановка, съдът достигна до следните **правни изводи**

Предявен е иск с правно основание чл. 55, ал. 1, предл. 1 ЗЗД, като съдът е длъжен да се произнесе в рамките на заявеното от ищеца основание.

В чл. 55, ал. 1 ЗЗД са учредени три фактически състава на неоснователно обогатяване /Постановление № 1 от 28.V.1979 г. по гр. д. № 1/79 г., Пленум на ВС/. Според първия подлежи на връщане полученото при начална липса на основание /**condictio sine causa**/. Според втория подлежи на връщане даденото с оглед на бъдещо основание, което не е могло да бъде осъществено /**condictio causa data non secuta**/. Според третия подлежи на връщане даденото с основание, което е отпаднало с обратна сила /**condictio infinitam**/ .

Съгласно цитираното ППВС, фактическият състав на чл.55, предл. 1 ЗЗД изисква предаване, съответно получаване на нещо при начална липса на основание, т.е. още при самото получаване да липсва основание за преминаване на блага от имуществото на едно лице в имуществото на друго. Казано с други думи предпоставките за уважаване на този иск са две - получаване на нещо и липса на установено основание.

В този смисъл в тежест на ищеца бе да докаже, че е дал на ответника претендираната сума, а на ответника – да докаже съществуването на основание за нейното получаване.

Страните не спорят, че ищецът е наследник по закон на И. Р. Л.а, в чието наследство е било включено задължение към „Б. Д.“ ЕАД за връщане на получена в заем парична сума.

Както е известно наследството се придобива с приемането му от момента на откриване на наследството - смъртта на наследодателя, като при отказ от наследство, частта на отреклия се уголемява дяловете на останалите наследници, а наследникът, който е приел наследството по опис, отговаря само до размера на полученото наследство. Нормата на чл. 48 ЗН съставлява законова презумпция, по силата на която законните наследници носят отговорността по чл. 60 ЗН от откриването на наследството по смисъла на чл. 1 ЗН до доказване приемането на наследството по опис или отказ от наследството / решение № 437 от 17.01.2012. по гр. д. № 70/2011г. на ВКС III г.о./.

Спорен е въпросът дали с плащането на вноски за погасяване на кредита ищецът е приел мълчаливо наследството.

Съгласно разрешенията, дадени в Решение № 54 от 3.V.1961 г. по гр. д. № 36/61 г.,

ОСГК приемането на наследство е едностранен акт, със който лицето, което може да наследява, проявява намерение да придобие наследството. То може да бъде изрично - по реда на чл. 49, ал. 1 ЗН, или мълчаливо - чл. 49, ал. 2 с. 3. Правото за приемане на наследството се погасява с изтичане на петгодишна давност от откриването му – чл. 50 ЗН . От откриване на наследството до неговото приемане, един период, който може да трае до пет години, наследствените имущества не принадлежат на никого. Едва когато настъпи предвиденият от закона юридически факт - приемане на наследството, възниква правото на наследника върху тези имущества, като законът придава на това обратна сила към момента на откриване на наследството. Обаче правилото за обратната сила не е основание да се приеме, че през промеждутъчния период лицето, което е приело наследството, е негов притежател. Наследството през този период няма притежател, но то не е оставено от закона без закрила. Обикновено лицата, които имат право да наследяват, или някои от тях предприемат мерки за запазване на наследствените имущества. До приемането всеки от тях може да управлява наследствените имущества и да упражнява владелческите иски за запазването им.

За да се счете, че има мълчаливо приемане на наследството съгласно чл. 49, ал. 2 ЗН, необходими са такива действия на лицата, които имат право да наследяват, чрез които несъмнено се изразява намерението им да приемат наследството. Това са различни действия, като: извършване актове на разпореждане, продажба, дарение, отстъпване на наследствени права и пр. Съдът е задължен, при всеки конкретен случай, да преценява доколко извършените действия са израз на несъмнена воля за приемане на наследството.

В случая настоящият състав не може да приеме, че с плащане на погасителни вноски за изпълнение на задължение на наследодателя наследникът мълчаливо е приел наследството. Това е така, защото плащането на задълженията на наследодателя е действие за запазване на наследството, тъй като при забава то би било обременено със лихви за забава, а и съществува възможност за предприемане на действия по принудително изпълнение от страна на кредитора, което несъмнено е свързано с обременяване на наследството с допълнителни задължения.

В този смисъл приемането на наследството по опис е породило своето правно действие и наследникът отговаря само да размера на полученото имущество.

Съдът намира за уместно да отбележи, че вписаното в специалната книга на съда въз основа на съдебен акт приемане на наследството по опис може да бъде оспорено само по отношение на обстоятелството дали наследникът е посочил всички известни нему наследствени имоти, но не и по отношение на срока по чл. 61 ЗН.

Установи се от събраните по делото доказателства, че ищецът е приел наследството по опис, като стойността на имуществото, включено в наследствената маса възлиза на 1352,00 лева. След като наследниците по закон са трима /преживял съпруг и две деца/, то стойността на припадащият се дял на ищеца от наследството възлиза на 450,67 лева.

Установи се, също така, че ищецът е платил на ответника сумата от 1860,00 лева, т.е. тази сума надвишава стойността на полученото имущество с 1409,33 лева и тази сума ответникът е получил без основание, поради което и дължи нейното връщане.

По отношение на иска за заплащане на законната лихва за забава за периода от 29.09.2020 г. до 31.03.2021 г. съдът съобрази, че при исковите с правно основание чл. 55 ЗЗД изискуемостта на вземането възниква от отпадане на основанието, но длъжникът изпада в забава и дължи обезщетение по чл. 86, ал. 1 ЗЗД от деня на поканата за изпълнение. Преди този момент няма основание да се счита, че длъжникът е в забава, тъй като нормата на чл. 84, ал. 2 ЗЗД разпорежда, че когато няма определен ден за изпълнение, поканата на кредитора поставя длъжника в забава и от този момент той дължи обезщетение за вредите от забавеното изпълнение. В конкретния случай ищецът е отправил покана до ответника на

15.09.2020 г. и от този момент той е забава. Изчислено с помощта на лихвен калкулатор задължението за законна лихва за забава възлиза на 77,51 лева, поради което и искът следва да бъде уважен в предявения размер от 72,03 лева.

Относно разноските:

При този изход на делото на основание чл. 78, ал. 1 ГПК на ответника следва да бъдат възложени сторените от ответника разноски, които възлизат на 459,25 лева и включват заплатеното адвокатско възнаграждение съобразно представения договор за правна защита и съдействие

Воден от горното, **С Ъ Д Ъ Т**

РЕШИ:

ОСЪЖДА „Б. Д.“ ЕАД ЕИК ***** с адрес на управление гр. С., ул. „М.“ № 19 **ДА ЗАПЛАТИ** на Г. Б. Л. ЕГН ***** от с. В., ул. „Е.“ № 11 сумата от 1409,33 лв. /хиляда четиристотин и девет лева и тридесет и три стотинки/, ведно със законната лихва от датата на предявяване на иска – 01.04.2021 г. до окончателното изплащане на задължението, сумата от 72,03 лв. /седемдесет и два лева и три стотинки/ законна лихва за забава за времето от 29.09.2020 г. до 31.03.2021 г., както и сумата от 459,25 лв. /четиристотин петдесет и девет лева и двадесет и пет стотинки/ разноски в производството.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред Софийски окръжен съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Районен съд – Ихтиман: _____